

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/2/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115234448
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4115234448.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. S., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra, dieťa rodičov: matky Y. T. L., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko XXX XX S. 302, adresa na doručovanie XXX XX A. 25, zastúpená: KOTRUSZ - BENČÍK, s.r.o. so sídlom Štefánikova 57, 949 01 Nitra, IČO: 47 237 252, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Juraj Kotrusz, a otca C. S., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko XXX XX S. XXX, zastúpený: PM Lawyers, s.r.o., so sídlom Gaštanová 13, 811 04 Bratislava, IČO: 47 251 387, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Jana Róžová, o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu a o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 17. decembra 2015 č.k. 11P/358/2015-19, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie matky voči uzneseniu súdu prvého stupňa v časti určenia vyživovacej povinnosti otcovi mal. dieťaťa o d m i e t a .

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti, v ktorej súd upravil styk otca s mal. C. S., nar. XX.XX.XXXX, p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie tak, že I. výrokom zveril mal. C. S., nar. XX.XX.XXXX na dobu do právoplatnosti rozhodnutia súdu o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu do starostlivosti matke, II. výrokom otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 100,- eur mesačne k rukám matky a III. výrokom upravil styk otca s mal. dieťaťom tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v pondelok, stredu a piatok od 16,30 hod. do 18,30 hod. a v nedeľu od 9,00 hod., do 18,00 hod. a každý párný týždeň v utorok a vo štvrtok od 16,30 hod. do 18,30 hod. a v sobotu od 9,00 hod., do 18,00 hod., kedy otec maloletého prevezme a odovzdá matke v čase určenia v mieste bydliska matky dieťaťa, pričom matke uložil povinnosť mal. dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v čase určenia v mieste bydliska. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 102 ods. 1, § 74 ods. 2 prvá veta, § 75 ods. 6, 8, § 76 ods. 1 písm. a), f), ods. 4 OSP. Poukázal na obsah návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a nakoľko sa stotožnil sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu otca a ďalšie zdôvodnenie svojho rozhodnutia neuviedol. Poukázal na to, že obaja rodičia sú nositeľmi rodičovských práv a povinností a v rovnakom rozsahu a mal. dieťa má právo, aby sa mu výchova dostávala od oboch rodičov a nie je v záujme dieťaťa ak jeden z rodičov bráni vo výkone týchto práv. Súd využil právny inštitút predbežného opatrenia do doby, kým nerozhodne o návrhu otca vo veci samej.

Proti II. a III. výroku uznesenia súdu prvého stupňa podala včas odvolanie matka maloletého C. a domáhala sa jeho zmeny tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou 150,- eur mesačne k rukám matky a otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý nepárny týždeň v pondelok a v stredu od 16,30 hod. do 18,30 hod., každý párný týždeň v utorok a vo štvrtok od 16,30 hod. do 18,30

hod., prvú nedeľu v každom kalendárnom mesiaci od 9,00 hod. do 11,30 hod. a tretiu sobotu v každom kalendárnom mesiaci od 9,00 hod. do 11,30 hod., vždy za prítomnosti matky v mieste bydliska dieťaťa, matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a umožniť otcovi styk s dieťaťom v čase určenia v mieste jej bydliska. Potvrdila, že odišla so synom bývať k svojim rodičom a tiež, že otec od septembra 2015 prispieva na výživu syna sumou 100,- eur mesačne, občas aj kúpou oblečenia, hračiek a hygienických potrieb. Potvrdila, že medzi otcom a maloletým je dobrý vzťah, syn otca ľúbi, má rád jeho spoločnosť pri zábave a hraní sa. Namietala, že nebráni styku otca s maloletým, boli s otcom na spoločnej dovolenke v Chorvátsku v auguste 2015, a otec sa so synom stretáva, okrem detského ihriska, aj v domácnosti jej rodičov, v ich spoločnom nájomnom byte a v nákupných centrách (v detskom kútiku). Pokiaľ aj maloletého vytrhla s rúk otca, bolo to z dôvodu, že zasiahla, keď otec chcel syna odviesť autom nevedno kam a bez autosedačky. Mala zato, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď príslušné ustanovenia právnych predpisov nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav, keďže vydanie predbežného opatrenia nie je v záujme maloletého, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP. V časti určenia vyživovacej povinnosti považovala rozhodnutie súdu prvého stupňa za nepreskúmateľné, keď určené výživné nezdôvodnil, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) a § 205 ods. 2 písm. a) OSP.

Otec maloletého dieťaťa a kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadřili.

Skôr, ako odvolací súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia z hľadiska jeho vecnej správnosti a správnosti postupu súdu prvého stupňa v konaní, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP posudzoval, či proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustné odvolanie.

Podľa § 201 prvá veta OSP, účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Súd prvého stupňa nariadil predbežného opatrenie v zmysle návrhu otca tak, že II. výrokom otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 100,- eur mesačne k rukám matky, ktorý výrok napadla odvolaním matka.

V zásade je matka účastníkom konania a teda je oprávnenou osobou na podanie odvolania. Okrem tejto zásady však je potrebné právo podať odvolanie matkou posúdiť aj z hľadiska uloženej povinnosti. Navrhovateľ žiadal, aby mu súd predbežným opatrením uložil povinnosť prispievať na výživu jeho maloletého dieťaťa sumou 100,- eur mesačne k rukám matky, a súd jeho návrhu vyhovel. Matke maloletého nebola napadnutým výrokom uložená žiadna povinnosť, ani ním nebola poškodená na svojich právach, keďže sama o nariadenie predbežného opatrenia nežiadala, ani nepodala návrh vo veci samej, ktorým by sa domáhala určenia vyživovacej povinnosti voči otcovi. Z uvedeného dôvodu, ju nie je možné považovať za osobu oprávnenú napadnúť tento výrok odvolaním. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že v prípade konania o úprave práv a povinností rodičov maloletých detí, ktoré spolu nežijú, je možné nariadiť predbežného opatrenie, ktorým súd uloží niektorému z rodičov plniť vyživovaciu povinnosť (ak povinný rodič svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom neplní dobrovoľne) pričom limitujúcim faktorom pre určenie vyživovacej povinnosti predbežným opatrením, za okolností, keď súd nemá preukázané majetkové pomery rodičov ani potreby maloletých detí, je platenie výživného len v nevyhnutnej miere. Argumentmi matky k výške výživného uvedenými v odvolaní sa bude súd prvého stupňa zaoberať pri prejednávaní veci samej.

Na základe vyššie uvedeného záveru odvolací súd, bez skúmania vecnej správnosti II. výroku uznesenia súdu prvého stupňa a jemu predchádzajúceho konania, odvolanie matky v tejto časti odmietol, ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

Následne Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie spĺňa zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1, 2 OSP), viazaný dôvodmi odvolania, neviazaný rozsahom odvolania (§ 212 ods. 1, 2 písm. a) OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý

III. výrok uznesenia súdu prvého stupňa a dospel k záveru, že v časti, v ktorej súd upravil styk otca s mal. C. S., nar. XX.XX.XXXX, je ho potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Podľa § 74 ods. 1 OSP, pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 1 OSP, predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania (§ 75 ods. 6 OSP).

O nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie (§ 75 ods. 8 OSP).

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane. § 25

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Predbežné opatrenie nariadené pred začatím konania vo veci samej podľa § 74 ods. 1 OSP, alebo po jeho začatí podľa § 102 ods. 1 OSP je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a táto jeho funkcia prostredníctvom dočasnej úpravy zabraňuje nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania prípadne aj po jeho začatí nastať. Pri nariadovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti zistenia skutkového stavu, a to z dôvodu, že predbežné opatrenie má len dočasný charakter. V dôsledku uvedeného sa nezisťujú všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a skutočnosti odôvodňujúce nariadenie predbežného opatrenia nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon preto pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia nepredpokladá vykonávanie dokazovania (§ 120 nasl. OSP). Postačujúce je, pokiaľ okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sú aspoň osvedčené, pričom preukázanie alebo osvedčenie skutočnosti odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje podľa obsahu návrhu a k nemu priložených listín, v odvolacom konaní aj podľa obsahu odvolania a jeho príloh.

Zo spisu vyplýva, že rodičia mal. C. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorí nie sú manželia, spolu od septembra 2015 nežijú, maloletý žije s matkou u jej rodičov na adrese XXX XX A. XX, pričom matka sa o dieťa osobne stará v rámci čerpania rodičovskej dovolenky a otec na výživu maloletého dobrovoľne prispieva sumou 100,- eur mesačne, občas aj kúpou oblečenia, hračiek a hygienických potrieb, rovnako od

septembra 2015. Matka opustila spoločnú domácnosť aj s maloletým dieťaťom a otec s týmto stavom súhlasil, pričom ihneď začal aj prispievať na výživu maloletého. Matka voči platenej výške výživného nenamietala, sama žiadny návrh na úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu nepodala. Výšku výživného matka po prvý raz namietala až v podanom odvolaní voči uzneseniu o nariadení pojednávania. Z podaní rodičov (z návrhu otca a z odvolania matky) vyplýva, že rodičia sa nevedia dohodnúť o úprave styku s mal. C.. Otec tvrdí, že matka bráni synovi v styku s ním a tiež so starými rodičmi, čím mu upiera právo na rovnocenný vzťah dieťaťa s otcom a s jeho rodinou. Matka nepopiera, že vzťah dieťaťa a otca je dobrý, syn svojho otca ľúbi, má rád jeho spoločnosť pri zábave a hraní sa a tento vzťah nemieni pokaziť. Namietala, že maloletý nemá u otca vlastnú posteľ, náhradné oblečenie, hygienické potreby ani hračky. Prostredie je nevhodné pre zápach a tiež pre fajčenie otca, preto odmieta dieťa v týchto priestoroch ponechávať. Matka tvrdila, že otec sa s maloletým doteraz stretával na detskom ihrisku, ale aj v domácnosti jej rodičov a v nákupných centrách. Otec mal vždy prístup k dieťaťu, nebol mu odopretý styk, ani naplánované stretnutia nerušila. Poukázala na skutočnosť, že dieťa ešte kojí a to pred popoludňajším a večerným spánkom, čo je zvyk, pri ktorom zaspáva.

Súd prvého stupňa nariadil predbežného opatrenie v zmysle návrhu otca tak, že III. výrokom upravil styk otca s mal. dieťaťom, ktorý výrok je na základe podaného odvolania matky predmetom skúmania odvolacím súdom.

Na úprava styku rodičov, ktorí spolu nežijú, sa analogicky aplikujú ustanovenia zákona o rodine, ktoré upravujú styk s maloletým dieťaťom rodičov po rozvode manželstva. Základom je dohoda rodičov, prípadne žiadosť rodičov, aby styk striktné upravený nebol. Až následne prichádza do úvahy úprava tohto styku rozhodnutím súdu. Napriek tomu, že väčšina rodičov sa dokáže na úprave styku s maloletými deťmi dohodnúť v súlade so záujmom svojich maloletých detí, v niektorých prípadoch, rodič, ktorým má dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, druhému rodičovi styk s maloletým neumožňuje, resp. umožňuje len v obmedzenom rozsahu. Osobitne v prípade, keď rodičia náhle prestanú spolu žiť, môže prerušenie kontaktu s jedným z rodičov pôsobiť na maloleté dieťa negatívne. Preto je v záujme maloletého, aby sa aj potom, čo rodičia prestali spolu žiť, pravidelne stretával aj s rodičom, ktorý sa o neho osobne nestará.

Čo sa týka úpravy styku otca s maloletým synom odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, považoval návrh na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný. Za skutkových okolností, z ktorých vyplýva, že rodičia ohľadom úpravy styku otca s mal. dieťaťom zhodný postoj nemali, je potrebné upraviť styk meritórnym rozhodnutím súdu, a za splnenia zákonných podmienok aj na čas do rozhodnutia súdu, nariadením predbežného opatrenia. Opodstatnenosť nariadenia predbežného opatrenia v danej veci vyplýva z práva dieťaťa na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, pričom rodičia by svojim správaním mali vytvárať bezkonfliktné prostredie pre realizáciu tohto styku. Vzhľadom na absenciu dohody rodičov ohľadom styku otca s mal. dieťaťom, ako i vzhľadom ku skutočnosti, že vzťahy rodičov sú v súčasnosti (po nedávnom rozchode) problematické, ich podania obsahujú protichodné tvrdenia a odlišné hodnotenia rovnakých situácií, bolo potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletým synom. Rozsah úpravy styku zohľadňuje doterajšie, nedávno ukončené, spolužitie rodičov, ako i pozitívny vzťah maloletého k otcovi, je primeraný veku maloletého a nenaruša vzťah dieťaťa k matke ani za okolností, že matka sa o dieťa celodenne stará v rámci čerpania rodičovskej dovolenky. Pri takto stanovenom rozsahu styku dieťa nestratí kontakt s otcom počas prebiehajúceho konania vo veci samej.

Reagujúc na odvoláciu námietku matky ohľadom požiadavky, aby sa styk otca s maloletým dieťaťom realizoval výlučne v domácom prostredí v mieste súčasného bydliska matky, odvolací súd dodáva, že aj toto prostredie bolo v nedávnej minulosti pre maloletého prostredím neznámym a novým, a dieťa ho akceptovalo a preto nie je dôvod pochybovať, že maloletý dokáže akceptovať aj domáce prostredie otca, najmä ak je to prostredie, v ktorom sa predtým zdržiaval. Sťažnosti matky, ktorá sa snaží byť prítomná pri realizácii styku, čo ju určitým spôsobom obmedzuje, odvolací súd nepovažoval za relevantné, nakoľko matka je prítomná pri styku z vlastnej vôle. Odvolací súd nepochybuje, že matka sa o svoje dieťa vie postarať, čo vzorne a riadne aj robí, to však neznamená, že nie je v záujme dieťaťa, aby stretávalo aj so svojim otcom. Rozsah úpravy styku navrhovaný matkou je podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočný, a obmedzenie styku na jeho realizáciu v prítomnosti matky je zbytočné, najmä keď otec jej vôbec nebráni, aby sa jeho styku s maloletým zúčastňovala. Námietky matky ohľadom chýbajúceho materiálneho vybavenia domáceho prostredia otca (vlastná posteľ, náhradné oblečenie, hygienické potreby, hračky) odvolací súd nepovažoval za podstatné. Náhradné oblečenie a hygienické potreby je povinná dieťaťu zabezpečiť matka v rámci prípravy dieťaťa na styk s otcom a postieľku

zabezpečí otec. Čo sa týka zápachu ten je ľahko odstrániteľný vyvetraním a otec určite vie, že maloleté dieťa nie je možné vystavovať nepriaznivým účinkom cigaretového dymu, a preto v jeho prítomnosti nemôže fajčiť.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, v ktorej súd upravil styk otca s mal. C. S., nar. XX.XX.XXXX podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.